

Η Pio & Co , η Kino και η Anemon Productions
παρουσιάζουν

ΝΟΣΤΟΣ

Μια ταινία της
Sandrine Dumas

Γεννήθηκα από πατέρα γάλλο και μητέρα ελληνίδα.
Ζω στο Παρίσι.

Για πολύ καιρό, η Ελλάδα δεν ήταν για εμένα κάτι άλλο πέρα από ένας προορισμός διακοπών.

Πριν κάποια χρόνια η Ρένα, η μητέρα μου απέκτησε έναν πίνακα της δεκαετίας του '20 που αναπαριστούσε μια γυναίκα με ένα κόκκινο φόρεμα, κάτω από μια ομπρέλα. Μου είπε ότι η ζωγράφος, η Θάλεια Φλωρά-Καραβία, ήταν μάλλον συγγενής της. Για πρώτη φορά, μιλώντας μου για αυτή τη ζωγράφο, μου φανέρωνε αναμνήσεις από τα παιδικά της χρόνια.

Με το θάνατο της μητέρας μου, η αναζήτησή μου έγινε διπλή: η ανάγκη μου να μάθω περισσότερα για τη Θάλεια συνδεόταν με αυτήν να καλύψω τη σιωπή που υπήρχε γύρω από το ελληνικό οικογενειακό παρελθόν.

Ο **Νόστος** είναι μια έρευνα γύρω από τη δουλειά και τη ζωή της Θάλειας Φλωρά-Καραβία και ταυτόχρονα ένα έργο που μιλά για την χαμένη ιστορία της οικογένειά μου. Πλέκοντας αυτά τα δυο νήματα, προσπαθώ να ανασυγκροτήσω τον οικογενειακό μου ιστό και να καταλάβω τι σημαίνει για εμένα να είμαι Ελληνίδα σήμερα

Ρένα, καλοκαίρι '75

σύνοψη

μια συνέντευξη με την
sandrine dumas

Η ταινία σας λέγεται ΝΟΣΤΟΣ. Τι σημαίνει αυτή η λέξη?

Στην αρχή, είχε άλλο τίτλο. Το ΝΟΣΤΟΣ προέκυψε κατά τη διάρκεια του μοντάζ. Το νόημα αλλά και η μελωδικότητα αυτής της λέξης ήταν που μας έκαναν να την υιοθετήσουμε.. Όπως λέει και ένας από τους χαρακτήρες της ταινίας, «νόστος» είναι η ευχαρίστηση της επιστροφής, η χαρά που πονάει, η ρίζα της νοσταλγίας... Σε αυτή την ταινία έρχομαι αντιμέτωπη με την ελληνική μου ιστορία με έναν τρόπο πιο προσωπικό, που δεν φανταζόμουν. Αυτός ο τίτλος ανταποκρίνεται σε αυτό που είναι η ταινία σήμερα .

Μια γυναίκα ζωγράφος, η Θάλεια Φλωρά-Καραβία, γίνεται ο διαμεσολαβητής ανάμεσα σε εσάς και την οικογένεια της μητέρας σας. Γιατί αυτή η επιλογή?

Αυτή η ταινία διαμορφώθηκε βήμα βήμα και ολοκληρώθηκε σταδιακά. Ένας πίνακας της Θάλειας έγινε η αιτία η μητέρα μου, να μου μιλήσει για την παιδική της ηλικία. Ακολουθώντας τη ζωή και το έργο της Θάλειας, μπόρεσα να ψάξω την ιστορία της οικογένειας της μητέρας μου και να καλύψω την παιδική μου θλίψη μπροστά στην απουσία της μητέρας μου. Η ιστορία της Θάλειας και η δική μου έρευνα γύρω από την οικογένειά μου είναι δυο ιστορίες αδιάσπαστες.

Η μητέρα σας, όπως και η Θάλεια Φλωρά-Καραβία, εξήντα χρόνια πριν, είναι μια ελληνίδα που έζησε μακριά από τη χώρα της. Δύο γυναίκες, δύο εξορίες...

Μετά το γάμο της, η μητέρα μου έζησε στη Γαλλία. Η Θάλεια μεγάλωσε στην Κωνσταντινούπολη και αργότερα έζησε στην Αλεξάνδρεια. Για εκείνες, όπως και για τους έλληνες της διασποράς που γνώρισα, η Ελλάδα, η μητέρα πατρίδα, συμβολίζει μια πηγή αγάπης και πόνου που είναι άρρηκτα συνδεδεμένα μεταξύ τους. Είναι μάλλον το ίδιο για όλη τη διασπορά! Μου φαίνεται ότι η νοσταλγία είναι ριζωμένη στους έλληνες από το ταξίδι του Οδυσσέα προς την Ιθάκη. Η ελληνική οικογενειακή μου ιστορία είναι φτιαγμένη από κενά και από σιωπές. Είναι άραγε η εξορία που προκαλεί τη σιωπή.

Γύρω από τη φιγούρα της Θάλειας, υπάρχουν αυτές οι υπέροχες παλιές γυναίκες...

Αρχικά υπάρχουν οι φίλες της μητέρας μου. Είναι οι καλές νεράιδες της ταινίας. Όταν θέλησα να μάθω περισσότερα για τη Θάλεια, με έφεραν σε επαφή

με φίλες εκείνων που είχαν ποζάρει για τη Θάλεια όταν ήταν νέες. Πολλές μεταξύ αυτών είχαν κάτι να τις συνδέει με την Ιθάκη, γνώριζαν το όνομα της γιαγιάς μου, ή ήταν και οι ίδιες από την οικογένεια του Νίκου Καραβία, του συζύγου της Θάλειας. Η ιστορία υφαινόταν, ενώ εγώ ανακάλυπτα την ελληνική μου οικογένεια...

Τι συμβολίζει για εσάς η ανακάλυψη της ζωγραφικής της Θάλειας Φλωρά-Καραβία?

Συμβολίζει χαρά. Η Θάλεια είναι μια καλλιτέχνης γόνιμη και ταλαντούχα. Η ζωγραφική της είναι ελεύθερη και γεμάτη χρώματα, επηρεασμένη από τον ιμπρεσιονισμό. Διακρίνουμε μια πραγματική συμπάθεια προς εκείνους που ζωγραφίζει: από τη μια, οι στρατιώτες του βαλκανικού πολέμου του 1912 και από την άλλη οι γυναίκες που προτιμά να ζωγραφίζει. Στην Αθήνα της δεκαετίας του '50, τρομερά φτωχή, η Θάλεια κερδίζει τη ζωή της φτιάχνοντας τα πορτραίτα της μπουρζουαζίας. Ανάμεσα σε εκείνα τα σχέδια των αντρών στο μέτωπο και τις νέες κοπέλες σε φόντο λουλουδιών, μας περνά μια άγνωστη ιστορία της Ελλάδας στον 20ο αιώνα. Πώς μια τέτοια προσωπικότητα, που δημιούργησε πάνω από δύο χιλιάδες έργα, μπόρεσε να βυθιστεί στη σιωπή και τη λήθη.

Αλεξάνδρεια, Κωνσταντινούπολη, Ιθάκη, τόσα μυθικά μέρη της Μεσογείου που διασχίζετε...

Αυτές οι πόλεις είχαν ένα κοινό, μια δυναμική ελληνική κοινότητα. Βαδίζοντας στα χνάρια της Θάλειας, είχα την ευκαιρία να ανακαλύψω πόσο το εμπόριο, οι τέχνες και ο πολιτισμός διακινούνταν διαφορετικά πριν από μόλις 80 χρόνια. Σκέφτομαι ότι θα ήταν χρήσιμο να το θυμόμαστε αυτό όταν βλέπουμε τη σημερινή κρίση στην Ελλάδα και την περιφρόνηση με την οποία συμπεριφερόμαστε σε αυτή τη χώρα.

Είστε στην οθόνη και η φωνή σας μας συνοδεύει στην ταινία. Γιατί ακολουθήσατε αυτή τη φόρμα?

Στην αρχική ιδέα υπήρχε μόνο η φωνή μου. Έπειτα, κατά τη διαδικασία της γραφής και του γυρίσματος, η παρουσία μου στο κάδρο φάνηκε αναγκαία. Το να κάνει κανείς ένα ταξίδι τόσο προσωπικό χωρίς να εκτίθεται, με την πραγματική σημασία της λέξης, θα είχε ως αποτέλεσμα μια ταινία πάρα

πολύ απρόσωπη , μακριά από αυτό που επιθυμούσα. Για να κληθεί ο θεατής να ακολουθήσει αυτές τις δύο φωνές, τη φωνή της Θάλειας και τη φωνή της μητέρας μου, να χαθεί με εμένα, έπρεπε να είμαι στην εικόνα. Με αυτή την ταινία, καταλαβαίνω πως παρά το χαμό της μητέρας μου, ο δεσμός μου με την Ελλάδα υπάρχει. Χάρη στη Θάλεια, εκεί βρήκα τη θέση μου. Αυτό είναι για μένα μια συμφιλίωση.

σταθμοί

Βασίλης Ο αδελφός της μητέρας μου. Είχε και αυτός γνωρίσει τη Θάλεια Φλωρά-Καραβία όταν ήταν παιδί στην Αθήνα. Θα ήθελα να θυμηθεί την οικογενειακή μας ιστορία στην Ιθάκη.

Τιτίνα

Θάλεια

Αλίκη

Αθήνα

Χέλγκα

Παιδική φίλη της Ρένας. Έχει άραγε το κλειδί των σιωπών της μητέρας μου?

Ιθάκη

Μαρία

Κωνσταντινούπολη

Κούλα Η ανιψιά του Νίκου Καραβία. Μου διηγείται για τη θεία της, Θάλεια, στην Αθήνα, στην Αλεξάνδρεια. Ιστορίες της οικογένειας.

Γιώργος

Αλεξάνδρεια

Αίγινα

Ρένα

Τζίνα Στα 16 της, πόζαρε σαν μοντέλο της Θάλειας για έναν πίνακα που δεν υπάρχει πια. Μετά, θα γίνει φίλη της. Θυμάται την ανεξαρτησία και το θάρρος αυτής της γυναίκας.

βιογραφία
sandrine dumas

Η **Sandrine Dumas** συνδύαζε πάντα τη δουλειά της στο σινεμά με τη δουλειά της στο θέατρο, τόσο ως ηθοποιός όσο και ως σκηνοθέτης.

Στον κινηματογράφο συνεργάστηκε μεταξύ άλλων με τους Medhi Charef, Robert Altman, Ermanno Olmi, Milos Forman, Laurent Perrin, Krzysztof Kieslowski, Mia Hansen-Løve, Olivier Ducastel και Jaques Martineau, Brigitte Roüan.

Το 2003, γράφει και γυρίζει την πρώτη της ταινία μικρού μήκους «Le garde du corps»/ «Ο φύλακας του σώματος», παραγωγή της «Films du Rat» (Ειδικό Βραβείο Επιτροπής στο Φεστιβάλ Βερολίνου 2004, Βραβείο Κοινού στο Φεστιβάλ της Digne-les-Bains, και Βραβείο από το CNC (Εθνικό Κέντρο Κινηματογράφου και Κινούμενης Εικόνας), επίσημη συμμετοχή στα Φεστιβάλ Κρετέιγ και Ρώμης).

Το 2004, σκηνοθετεί τη θεατρική παράσταση «Chère Maître»/ «Αγαπητή Κυρία», με τους Marie-France Pisier, Renaud Pion, Thierry Fortineau, André Marcon.

Το 2005, το «Love Letters» με τους Anouk Aimée και Philippe Noiret, Jacques Weber. Σκηνοθετεί επίσης στη Νέα Υόρκη το «Atlantic Affairs» με την Marie-France Pisier.

Το 2010, γυρίζει το «L'invention des jours heureux»/ « Η εφεύρεση των ευτυχισμένων ημερών», παραγωγή της Sotavento et Pio & Co (Βραβείο Κοινού στο Φεστιβάλ Κρετέιγ 2011, Βραβείο CNC (Εθνικό Κέντρο Κινηματογράφου και Κινούμενης Εικόνας), επίσημη συμμετοχή στο Φεστιβάλ Μπουσάν, Κορέα).

Η τελευταία της δουλειά είναι η ταινία μεγάλου μήκους «Jewell Stone», συμπαραγωγή των Rouge International και Pio & Co.

βιογραφία
Θάλειας Φλωρά

Η **Θάλεια Φλωρά** γεννιέται το 1871 στη Μακεδονία, κομμάτι τότε της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Ο πατέρας της είναι παπάς και η οικογένεια της εγκαθίσταται το 1874 στην Κωνσταντινούπολη.

Το 1895, η Θάλεια Φλωρά πηγαίνει στη Μόσχα για να σπουδάσει ζωγραφική. Δεν γίνεται δεκτή στην Ακαδημία Καλών Τεχνών, αφού απαγορεύεται η πρόσβαση στις γυναίκες. Έτσι, μαθαίνει να ζωγραφίζει στα ατελιέ δύο σπουδαίων ελλήνων ζωγράφων που ζουν στη Μόσχα.

Το 1898, γυρνάει στην Κωνσταντινούπολη και εκθέτει για πρώτη φορά τη δουλειά της.

Το 1903, εγκαθίσταται για ένα χρόνο στο Παρίσι όπου συχνάζει στην Ακαδημία Γκραντ Σωμιέρ.

Το 1906, βρίσκεται στην Αθήνα, όπου μαζί με μια φίλη της ζωγράφου, παρουσιάζει τη δουλειά της στον Παρνασσό, πολιτιστικό σύλλογο της πόλης. Πριν από αυτές, καμία άλλη γυναίκα δεν είχε συμμετάσχει σε έκθεση.

Το 1907, εκθέτει το έργο της στην Αίγυπτο, όπου ζει σημαντικό κομμάτι της ελληνικής διασποράς. Εκεί, γνωρίζει τον δημοσιογράφο Νίκο Καραβία και τον παντρεύεται την ίδια χρονιά. Μαζί εγκαθίστανται στην Αλεξάνδρεια. Συναναστρέφονται τους λογοτεχνικούς και καλλιτεχνικούς κύκλους της πόλης και γίνονται φίλοι με τον ποιητή Κωνσταντίνο Καβάφη. Η Θάλεια συνεχίζει να ταξιδεύει πολύ και εκθέτει έργα της στις ΗΠΑ, τη Γαλλία, την Ελλάδα, την Αίγυπτο και την Παλαιστίνη.

Όταν ξεσπάει ο Βαλκανικός Πόλεμος του 1912, η Θάλεια πηγαίνει στο μέτωπο σαν πολεμική ανταποκρίτρια. Ζωγραφίζει την καθημερινότητα των στρατιωτών, σε όλη τη διάρκεια της μάχης.

Ξαναπηγαίνει στο μέτωπο κατά την Μικρασιατική Εκστρατεία το 1921.

Το 1940, η Θάλεια και ο σύζυγός της Νίκος Καραβίας εγκαθίστανται στην Αθήνα. Ο εμφύλιος πόλεμος ακολουθεί τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Οι καιροί είναι δύσκολοι. Παρόλα αυτά, η Θάλεια συνεχίζει να ζωγραφίζει και κερδίζει τη ζωή της φτιάχνοντας τα πορτρέτα της μπουρζουαζίας.

Πεθαίνει στην Αθήνα το 1960, αφήνοντας πίσω της πάνω από 2500 έργα.

NOSTOS

Γαλλία – Ελλάδα / 2015

83' – HD – Γαλλικά / Ελληνικά – Ντοκιμαντέρ

Σενάριο και σκηνοθεσία

Sandrine Dumas

Παραγωγή

Sandrine Dumas / Pio & Co

Olivier Hurtado / Kino

Ρέα Αποστολίδη, Γιούρι Αβέρωφ / Anemon Productions

Παραγωγός

Jean-Luc Ormières

Οργάνωση παραγωγής για την Ελλάδα

Λεωνίδα Λιάμπης

Διεύθυνση Φωτογραφίας

Στέλιος Αποστολόπουλος, Marc Tevanian, Sandrine Dumas

Ηχολήπτης

Άρης Καφετζής

Μοντάζ

Barbara Bascou

Πρωτότυπη μουσική

Delphine Ciampi

Επιπρόσθετη Μουσική

Warren Ellis - Dirty Three

Μια γαλλοελληνική συμπαραγωγή με την υποστήριξη του Ταμείου Υποστήριξης Συμπαραγωγής Ελληνογαλλικών Κινηματογραφικών Έργων (Εθνικό Κέντρο Κινηματογράφου και Κινούμενης Εικόνας/ Κέντρο Ελληνικού Κινηματογράφου).

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ

NOSTOS

Anemon Productions
info@anemon.gr
T +30 210 7211073

PIO&
CO

